

N. Erdős
Minden eddigi társadalom
1428 Franklin St.
osztályharcok története.
Világ proletárijai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

"Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vésbébbé létnek saját jövője képét
mutatja".
(Marx.)

No. 49. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 június 19

Egyes szám ára 2 cent. Helyben 1 cent.

OSZTÁLYTUDAT.

A tőkés rendszer nap-nap után félreismerhetetlen jeleit szolgáltatja ama csődnél, amely előtt áll. Folyton-folyton belesik az ellen-
tettek haláljába, mely ellentétek elmaradhatatlan következményei magának a rendszernek.

A kapitalizmus esőjének egy igen figyelemreméltó bizonyítékát nyújtotta a közelmúltban is egy nem eléggé észrevett hír, mely Pittsburgból érkezett s eképpen szól:

"A Westinghouse Electric and Manufacturing Company alkalmazottai a társaság 2000 részvényét jegyezték e hó 13-án, részvényenként 50 dollár névértékkel, hogy a társaságot kisegítsék anyagi nehézségeiből. A következő napokra további támogatást helyeztek kilátásba a "Merchandise Creditors-Committee" jun. 22-ig 80.000 részvényt szeretne elhelyezni 4.000.000 dollár érték mellett, hogy az újraszervezési terv keresztülvihető legyen."

Ez a hír többet mond, mint amennyit első pillanatra elárul. Jelenti ugyanis, hogy vannak immár üzemek, melyekben föltétlenül a munkás az ur; ő az, akitől az üzem léte vagy nem léte függ s mint ahogy manapság az egyes üzemben még tőke nélkül lehetetlen termelni, a munka a termelésnek nemcsak elsőrendű, minden körülmények között nélkülözhetetlen tényezője, a munkaerőt szolgáltatja, hanem a jelenlegi viszonyok között elkerülhetetlen másik termelési tényezőt, a tőkét is előteremtheti, ha kell. Valamint az egyes munkásoknak nagy központokban való egyesítése által vált csak lehetővé a mai gépiipari nagyüzem, azonképpen a számos egyes munkásnak a kapitalista érték-többlet által megkurtított filléréi is képesek egy hatalmas nagy vállalatot elegendő tőkével ellátni.

Mit bizonyít ez? Bizonyítja a tőke feltétlen telhetetlenségét: képtelen voltát azon viszonyok fenntartására, melyek az ő uralmát lehetővé teszik, és bizonyítja a munka óriási hatalmát a tőkés rendszerrel szemben. Bizonyítja annak a lehetőségét, hogy bizonyos körülmények között, mint ebben az esetben is, a munka már manapság is képes kisajátítani a tőkét. Még a mai termelési formák között is, melyek annyira kedveznek a tőkének, a termelőeszközök tulajdonosainak és annyira lealázzák a munkást, a proletárt, látunk eseteket, amikor a munka segíti ki a munkáltatót — tőkét.

És ilyenkor látni, mennyire szükséges, hogy a munkásságnak ez a meglévő hatalma, ereje, osztálytudattal párosuljon. Ha a munkásokat saját osztályuk követelményei oly szépen összehoznák, egyesítenék, mint ahogy összehozták a munkaadó érdekei a pittsburgi esetben és számos más esetben, akkor a szocializmus hamarosan elérné, míg így, osztálytudat híján a tőkés érdekeket védik meg a saját rovasukra és feladják azon előnyös helyzetüket, melyben a tőkével szemben vannak, azon hamis látszat kedvéért, hogy ők részvényesei, társai lettek a tőkének. Pedig nem így áll a dolog. Míhylest a tőke zavarából kilábal, vagy ismét összevásárolja majd a részvényeket, azok eladására kényszerítve a munkásokat — megfelelő eszközökkel, vagy kicsiny mesterkedésekkel leszállítják a részvények névértékét és így még anyagi veszteséget is okoznak jövendő, életmentő munkásainak, vagy ha mindezt nem teszik is, az 1-2 részvényes bíró munkás sohasem fogja a saját érdekeit védhetni a részvénytársaság közgyűlésén a száz részvényes bíró foreman és az ezer részvényes bíró tőkessel szemben.

Minden más formája a hatalom kihasználására megfelelőbb lett volna, mint az, melyet a Westinghouse cég alkalmazottai követtek. Ha az üzemet már minden áron fenn akarják tartani és munkaerejükön kívül tőkét is egyesített fillérekkel is biztosítani kívánják a termelés zavartalan menetét, úgy ezt saját számukra kellett volna biztosítani, a tőkés termelési mód mellett is lehetséges formáknak — pl. a termelő szövetkezetek — választásával. De hatalmi állásukat, fölényes helyzetüket feladni a részvényes cím és jelleg kedvéért, mely mögött változatlan kizsákmányolás rejlik és az előnyös állapot megszűnésének veszélye fenyeget, öngyilkos politika.

És ezért a munkásosztály tényleges fölénye, hatalma, nagyobb gazdasági ereje, önmagában véve még nem elegendő. Ha hiányzik annak a tudata, hogy az ő felszabadulása csak úgy történhetik, ha a tőkét bennhagyja abban a helyzetben, melyet az általa és osztálya, a tőkés osztály által fölidézett állapotok hoztak létre, akkor ezt a hatalmat állandóan veszély fenyegeti s valósággal nem a munkásosztály, hanem a tőke javára szolgál. És itt van a nagy különbség az osztálytudatos és öntudatlan munkás között. Utóbbi éppen annál fogva, hogy nem tudja és nem érzi azt, amit tudnia és éreznie kellene: nincs tudomása az osztályellentétek és osztályharc tényéről és nem érzi az összetartozandóság és szolidaritás azon érzését, mely a munkást

a munkához vonzza és a tőkés ellen tömöríti, állandóan ki van téve annak, hogy esetleg kivitt előnyeit elveszítse. Az öntudatos munkásosztály ellenben éppen hivatásának és rendeltetésének, valamint társadalmi helyzetének tudatában, a hiányzó erőt és hatalmat is képes megszerezni és megtartani.

És éppen azért, ha egyáltalán lehet és szabad munkások között megkülönböztetéseket tenni, egy ez csak az osztálytudat, vagy annak hiánya alapján történhetik. Minden más megkülönböztetés erőszakolt és beleütközik éppen abba a főkövetelménybe, amelyről szólunk: az osztálytudatba. Indokolatlan és helytelen valamelyik javára vagy rovására megkülönböztetni a magyar munkást a némettől, a németet a franciától, az oroszot a japántól, a katolikust a zsidótól, a tanultat a nem tanulttól, a unionmunkást a nem unionmunkástól stb., mert az egyedül lehetséges megkülönböztetés mindezen egy sorban élő, egy gazdasági egységet, egy társadalmi osztályt képviselő ember között csak az lehet, tudja-e, hogy mit jelent az a munkásosztályhoz tartozni, vagy nem s ismeri-e az ezzel járó kötelezettségek vagy sem.

Az öntudatos munkás a hatalmasabb, ha lát-szolgálat rosszabb helyzetben van is, mint az osztálytudat nélkül szűkülődő, ha az mindjárt részvénytulajdonos is: a saját részvénytársainak és önmagának kizsákmányoltja.

A "VILÁG IPARI MUNKÁSAI" SZERVEZETÉNEK ALAPELVEI. (The preamble of the Industr. Workers of the World".)

Daniel De Leon előadása
a minneapolis-i, minnesota-i Union Temple-ben
(Folytatás) (15)

Azon mondat, melyet éppen megbeszélésünk tárgyává teszünk és mely az egyesülés szükségességét hirdeti "a politikai tén és az ipari tén egyaránt" elegendő célszót és a tekintetben, minő két egyesülést tekint az industrializmus szükséges előfeltételként az amerikai munkásmozgalom mai állapota mellett. Azon mondat az ténynek ad kifejezést, hogy azon stádiumnál, melyet a munkásmozgalom Amerikában elért, a politikai egység, amelyet a munkásosztály alkot, csak a gazdasági egység visszatükröződése lehet; hirdeti továbbá azt a alapul fekvő, lényeges tény, hogy a politikai mozgalom egyáltalán a gazdasági mozgalom visszatükröződése. Marx "Napoleon államcsinyje" című iratának egy kitűnő helye ragyogó világosságot vet erre a külön kérdésre. Rámutatva az angol hűbéruraknak az angol forradalom alatt tanúsított magatartására, — azt mondja Marx — azt hitték azok, hogy az angol korona és Anglia egyháza voltak lelkesedésük tárgyai, míg a veszély perceli kicsikarták tőlük azon vallomást, hogy valósággal a földjáraadók volt az, a melyért lekesedtek. És ilyen viselkedést látunk manapság ezen ország szocialista vagy szociáldemokrata — ezen ál-lamban pedig "köztulajdoni"-nak nevezett párt magántulajdonban levő lapjainak szerkesztői részéről. Azt hitték, hogy a szocializmus volt lelkesedésük tárgya, míg a veszély órája — a chicagói industrialista kiáltvány liboscsátása és a chicagói konvenció megtartása — azon vallomást csikarta ki tőlük, hogy az, ami őket valósággal lelkesítette, az A. F. of L. husos farkai voltak. (Tetszés) A politikai egység az ipari unionizmus jelszava.

A UNIONIZMUS MŰKÖDÉSE.

Áttérek immár a három pont közül a harmadiknak végső mondatára — arra a mondatra, melyben azon elmélet van felállítva, hogy a munkásosztály felszabadításának végső, befejező aktsza az által fog megvalósulni hogy a munkások "a munkásosztály egy gazdasági szervezete útján megszerezik és megtartják munkájuk gyümölcsét, bármely politikai párt-hoz való minden csatlakozás nélkül." Az Egyesült Államokon kívül egy országban sem alkalmazható ez az elmélet, sehol másutt nincs értelme ez elméletnek, egyedül az Egyesült Államokban. Esztelen és ennélfogva alkalmazhatatlan minden más országban, talán az egyedüli Nagybritannia és a többi angolul beszélő világ kivételével, mert az Egyesült Államokon kívül egy ország sem érte el gazdasági, politikailag és társadalmilag ama fokát a teljesen kidomborodó kapitalizmusnak, mint ahogy elérte az Egyesült Államok. Más szóval egy más ország sem értett a marxista forradalmi taktika megvalósítására. (Tetszés) Nem csoda, hogy ez az elmélet felzavarta az összes baglyokat — beleszámitva az államkiszármak is; nem

csoda, hogy az A. F. of L. összes nyárspolgárait a véle rokonsgában levő összes "szakmátsá-gokkal" együtt gondolkodásra és azon ellenmondás megcáfolására bírta, melyet abban látnak, hogy "politikai egységet" követel és ugyanakkor javasolja, hogy a termelés gépezetét a munkások egy gazdasági szervezete által "bármely politikai párt-hoz való csatlakozás nélkül megszerezze és megtartsa. Az elvi nyilatkozat ezen mondatában van összeírva az, ami a marxista taktika kodexének volna nevezhető, ellentétben a marxista gazdaságtan kodexétől; a "cselekvés" törvénykönyve, megkülönböztetve az "elmélet" törvénykönyvétől. Ennek folytán e mondat a munkás-köztestesség formáját vázolja. Magában foglalja a unionizmus funkciójának fontos kérdését, melyet oly általánosan félreértelmelek, hogy míg egyrészt ott látjuk az értektelket, a unionizmust állandóan kigunyolva és szokás szerint azon részben helyes, főpontjaiban azonban hamis feltevésből kiindulva, "hogy a union szűnőfélben levő intézmény", melylyel nem érdemes tördölni; másrészt az ugynevezett "unionista", kinek gyakorlati érzéke azt mondja, hogy a union nem "szűnőfélben levő intézmény", aki azonban ama babonába esik, hogy olyasmit tisztelet "unionizmus" gyanánt, ami egyszerűen kapitalista találmány, melyet a megtervezés szándékával láttak el a "union" felirattal és a melynek az a rendeltetése, hogy a valóságos unionizmusnak utját állja. Az "Industrial Workers of the World" elvi nyilatkozata az első szót az gyakorlati tén, mely ezen sokoldalú kérdést megragadja. És miként az adott alkalom, hogy az abból folyó kötelezettségek is magukkal hozták, hogy ez a gyümölcs először az amerikai talajon érte.

Egy politikai szervezetnek, azaz pártnak nincs módja, hogy a termelés gépezetét "megszerezze és megtartsa". Ugy az "alapja" egy politikai párt, mint annak "épitménye" alkalmazatlan az ily munkára. Ezen kérdés egyes oldalaival hosszabban foglalkoztam ama beszédemben, melyet az elmúlt évben Newarkon (N. J.) tartottam. Ez alkalommal inkább részleteiben fogom a kérdést fejtegetni. A politikai párt "alapvető célja" alkalmazatlan teszi azt arra, hogy a termelés gépezetét "megszerezze és megtartsa." Amint kimutattam — midőn ezen pont első részét tárgyaltam, mely politikai egység szükségességére figyelmeztet — valamely politikai mozgalom alapvető célja a burzsoakeret által nyújtott szükségletekben leli magyarázatát, amely keretben a társadalmi forradalom kénytelen részben lefolyását alakítani. A kapitalizmus kormányzata az államhatalom, a kormány maga pedig tisztán politikai hatalom: politikai hatalom pedig, miként Marx kifejti, csupán a tőkésosztály szervezett hatalma a végből, hogy a munkásosztályt elnyomja, megfélekezze, elnyomás alatt tartsa. (Tetszés.)

A GYERMEK-ÖNGYILKOSSÁGOK SZAPORODNÁK.

Schultz Simon, brooklyni 10 éves kis fiú öngyilkosságát követett el — felakasztotta magát. Ily módon menekült el a reá váró további szenvedések elől.

A chicagói statisztikai hivatal csak a napokban tette közzé jelentését, melyben az Egyesült Államok 32 legnagyobb városából összegyűjtött adatok alapján megállapítja, hogy a gyermeköngyilkosságok száma 10 százalékkal saporodott. A beszerzett rendőrségi hivatalos jelentések szerint a gyermeköngyilkosságok két harmada a nehéz megélhetési viszonyokból erednek. A "New York Medical Journal" című orvosi lapban dr. Korsch Morris a gyermekek degenerációját táplálék hiánya, egészségtelen lakásvizonyokra, a gyermeki szervezetet tönkret tevő gyermekmunkára vezeti vissza. Az a gyermek, aki születésétől kezdve csak nélkülözést, sokszor éhséget szenved, 9 éves korában már felnőtt egyének is terhes 12-14 órai munkát végez — 10 éves korában már megérett az öngyilkosságra.

MÁSODIK KRISZTUS.

Arkansas államban egy Skaggs Elijah nevű ember azt hirdette magáról, hogy ő a Krisztus. Ez nem lett volna még nagy baj, legalább is nem volt oly főbenjáró bűn, hogy ezért börtönbe zárják. De Krisztus urunk erkölcslen merényletet követett el egy Taylor névű asszony ellen, amiért őt a bíróság 21 évi börtönre ítélte. Az ítélet súlyos voltát maga a följelentő Taylor néni annyira megijedt, hogy odamódosította vallomását, hogy ő Skaggs kérelmére lépett fel ellene mint vádló, mert Skaggs-Krisztus azt hitte, hogy kivégzik s így feltámadásával be fogja bizonyítani Krisztusi voltát. Erre a vallomásra az asszonyt is Krisztus mellé zárták hamis eskü miatt.

Egyről másról.

HA KIPATTANNA A TITOK! — A FOGADÁS ÉS VERSENY TILALMÁRÓL. — HUGHES MEGUNTA A POLITIKÁT. — TITKOS VALASZTÓJOG ÉS HALÁLBÜNTETÉS.

A vendéglőknek nevezett mérgegyárak üzemre jellemző est történt Párisban, ahol a vendéglői pincérek türehtelen helyzetük megjavítása érdekében bizonyos követelményeket támasztottak, melyeket a kávéháztulajdonosok nem voltak hajlandók teljesíteni. A pincérek erre sztrájkjal fenyegetődtek, amit a kávéház-tulajdonosok fölényes mosolylyal fogadtak. Effe a pincérek egyébbel is fenyegetődtek, a mire a mosolygó arcok megnyultak és a derült pirtármült sápadtság váltotta fel. Az újabb fenyegetés ugyanis nem kevesebbet tartalmazott, mint hogy az esetben, ha a pincérek követeléseit nem teljesítik, el fogják árulni a közönségnek a konyhatitkokat, a vendéglői és kávéházi konyhákban végbemenő üzelmeket: a használatban levő húsételek minőségét és eredetét, a mártások készítésének módjait és egyéb édes és gondosan őrzött titkokat.

Ugy látszott, hogy ez a fenyegetés hatott, mert a mérgegyemek tulajdonosai leszállván a magas lóról, tárgyalásokba bocsátkoztak "kelemetlenkedő" bérabszolgáikkal s nagy mértékben valószínű, hogy követeléseiket teljesíteni is fogják: nyilván nagyobb profitvesztéses fenyegeti a vendéglők és kávéházak tulajdonosait, ha teljesítik a pincérek követeléseit, mint ha a féltve őrzött titkok napfényre kerülnek.

Az "Anti-Racing-Bill", mely a fogadásokat a versenypályákon megtiltja, annak rendje és módja szerint érvényben és folyamatban van. Ha azt állítjuk, hogy folyamatban van, ugy ez nem azt jelenti, hogy a gamblerok zavartatnák magukat kisdeld játékaikban, hanem, hogy a versenypályákra kivonult a rendőrség, üte mindenkit, aki csak club-jával elérhető volt. A szabad Amerikában, a "törvénytelenség" és a "törvények nem tisztelésének" járványát nagy-szerű társadalmi orvoslás a megelőzés és nem az utólagos orvoslás útján óhajtják gyógyítani és így csak természetes, hogy a megelőzés orvosságának leghatásosabbja épp oly kevésbé maradhat el a versenytéren szórakozó proletár, mint a jogai védelmére összegyűlekező munkással szemben. Abból a felfogásból indul ki, hogy mihelyt szegény ember valaki, törvénytelenségekért fogat elméjében, a nagy népeve-lők az il yszándékokat bittal verik ki az emberekből, nem a gazdag emberekből, a hamis játékosokból, a gamblerokból, hanem ezek áldozataiból, a szegény tudatlan proletárból, aki azt hiszi, hogy a versenytéren nyerhet is s ugy reméli, hogy ott helyre hozhatja azt a sok veszteséget, melyet a tőke neki egyébutt okoz. Pedig nem teheti, mert itt is csak egy tőkés-maffiával áll szemben, mely végleg kifosztja a már csupán szerencsésjátékaiban bizakodó szegény proletárt.

Mi csak helyeselhetjük az "anti-racing" törvényt, ha nem látunk, mily kétségbeesetten egyoldalu és rövidlátó: Ha magukat a versenyeket, a játékokat nem tiltják el, vagy ha nem gondoskodnak arról, hogy azok pusztán a szórakozás és az egészséges testedzés intézményei legyenek, akkor a fogadást hiány tiltják el. Ha majd nem szabad a nyílt versenyjáték, annál jobban elharapódzik a titkos, és még kevésbé fogja oltalmazni azt, akit oltalmazni akar: a tudatlan szegény embert, kinek eljátszott fillérein fogja tovább is hizlálni az éhes pókot: a gambert és cinkosait.

Ha pedig e törvény megvédését a rendőrségtől remélik, ugyancsak kecskére bízzák a káposztát, mert tudvalevő, hogy a pinkertonok körében találni a legfélelmeőbb játékszedőket. A forma kedvéért tehát egy pár szerencsétlen, kifosztott áldozatot még el is fognak verni, de a fosztogatás azért csak folyni fog tovább.

A törvény, mely mint "radikális" polgári intézkedések legtöbbje csak félig gyógyítja a bajt, legfeljebb egy pár elkeseredett, kis egzisztenciát és majd, kiket a pinkertonok az új törvény leple alatt sietnek az utból elhárítani, csökkentve a konkurenciát. Ezek kétségbeesésükben minden képzelhető eszközöz folyamodnak, persze a terrorhoz is. Hughes kormányzó özönével kapja a fenyegető leveleket ezektől az emberektől, ami arra készítette, hogy — ezuttal először egész hivatalos ideje alatt — rendőrséget kért a kormányzó palotába. A rendőrségi fedezet dacára sem érezheti magát Hughes ur valami nagyon biztonságban, mert a mértékletességi kongresszusról, melyet hétfőn neki kellett volna megnyitni, lemondott, lévén az egy igen szerencsétlen helyen: Saratogában, a versenyzelmek központjában.

Hughesről lévén szó, multkor közölt szomorú történethez most egy újabb sorakoztathatunk: A naiv férfiú azt hitte, hogy erélyes

és becsületes törekvéseivel, melyekkel neki-
rontott minden "erkölcstelelenségnek" egy életre
való érdemet szerzett magának. Pedig ha va-
lamit, akkor csak ellenségeket szerzett a jó ur.
Annyira, hogy nemcsak az elnökléltőség dől
dugába, hanem igen kérdéses a New York ál-
lami kormányzó tiszti is immáron. Erzi is ezt
és miként egy kivéült primadonna, ugy kezdi
már most a bucsuzkodást a közléttől, kijelent-
vén, hogy fáradt a politikától és hivatali ideje
lejártával újra folytatni fogja a félbeszakadt
ügyvédi gyakorlatát.

A francia képviselőházban a mult héten oly
törvényjavaslatot fogadtak el, mely a választó-
jogról szóló törvényt kiegészíti. Köztudomásu,
hogy Franciaországban a választójog már ré-
góta általános és közvetlen, azonban a szavazó-
cédulákat nyilvánosan megjelölték, ami a vá-
lasztásoknál befolyásolást és kényszert tett le-
hetővé s mely rendszer mellett valósággal
nagyszabású vesztegetések és választási vissza-
élések fordultak elő. Az új toldat értelmében a
választások ezentul titkosak lesznek Francia-
országban, miáltal az 1848-iki választójogi tör-
vény hatalmas lépéssel ment előre a demokrá-
cia útján.

A jó isten nem engedi meg, hogy a fák az
égre nőjenek. Ugyanígy jár el a francia bur-
zsoázia a demokratikus követelményekkel; míg
egyik oldalon fejlődést látunk e részben, a má-
sik oldalon figyelemreméltó visszaesést tapasztal-
hatunk. Nincs ugyanis kizárva, hogy a már
egyszer megszüntetett halálbüntetést ismét
meg fogják honosítani a francia köztársaság-
ban, veszedelmesen haladva — visszafelé a kö-
zép-kori büntetőrendszer irányában. Fölösleges
csak fejtegetni, micsoda barbár intézmény a
halálbüntetés, fölösleges különösen akkor, mi-
kor az osztálytudomány is elismeri, hogy a
büntényért a büntető külső körülményei teendők
felelőssé, nem pedig a büntettes személye. Oly
társadalomban, melyben a külső, főleg pedig
a társadalomtudományi viszonyok egészsé-
gesek, a bünetetek óriási mértékben fognak
megcsökkenni. A halálbüntetés tehát nemcsak
igazságtalan, hanem esztelen intézkedés. A ha-
tóságok, melyek nagy számban nyujtanak be
kérvényeket a képviselőházhoz a halálbüntetés
újjonnan való behozatala tekintetében, azzal in-
dokolják meg ezt a kérvényüket, hogy az erő-
szakos büntények esetei jelentékenyen megsza-
porodtak Franciaországban. Persze, hogy meg-
szaporodtak, mert a kapitalizmus és vele az
éhség, nyomor, nélkülözés is megszorodott,
mely ott keres kielégítést, ahol lehet s bizony
nem mindig tekint törvényes formákat. Szün-
jék csak meg a polgári társadalom, majd meg-
szűnnek az erőszakos bünetetek halálbüntetés
nélkül is, mely viszont semmi elől sem véd.

A kormányának szándékában volt a halál-
büntetést, mely még helyet foglal a francia
büntetőtörvénykönyvben, de melyet a gyakor-
latból már rég kiküszöböltek, formailag is meg-
szüntetni.

A parlament ugyanis már évek óta nem vette
fel a költségvetésbe egy hóhér alkalmazásának
költségeit és a köztársaság elnöke még minden
halálos ítéletet életfogytiglani fegyházá vál-
toztatott át. A sok kérvény azonban, mely most
beérkezett, arra indította a képviselőházat,
hogy a kérdésben való végleges határozathoza-
talt elhalassza.

Félt, hogy a vidéki hatóságok nyárspolgár-
felfogása uralkodó lesz a képviselőházban is és
újra bevonul a halálbüntetés a francia demokrá-
cia kellős közepébe.

FIGYELEM BARBERTONI MUNKÁSOK!

1908 június 21-én, délután 2 órakor a Grün-
baum Block, 508 Bolwar Road alatt NÉP-
GYŰLÉST tartunk. A gyűlés tárgya: A munkás-
helyzet és a szervezkedés. Előadó J. Timár, Clevelandből.

Figyelem Akron, O.-i munkástársak!

1908 július 5-én, d. u. 2 órakor a Crist Plap-
per East Exchange St. 142 alatt NÉPGYŰ-
LÉST tartunk. A gyűlés tárgya: A munkásság
helyzete és a szervezkedés. Előadó: Erben J.,
Clevelandből.

Az Elizabethport-i Szoc. Munk. Szerv. 1908
június 20-án, este 8 órakor a Szentimrey Hall-
ban, 463 E. Jersey St. NÉPGYŰLÉST tart. A
gyűlés tárgya: A gazdasági válság és ennek
okai: előadó Somogyi elvtárs. Szervezkedés és
sajtó: előadó Rothfisher elvtárs.

MAGYARORSZÁGI HIREK.

NEPAKARAT

szocialista munkáslap.
A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja
Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre \$2.00
Fél évre 1.00
Negyed évre 0.50
Európába 12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NEPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.

CH. ROTHFISHER, National Secretary.
M. ELLER, National Treasurer.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Friday, June 19, 1908

A MUNKA VILÁGÁBÓL

TIPIKUS SZTRÁJKOK.

Az American Federation of Labor nem tagadja meg önmagát. A Minnesota államban tartott állami konvenció határozatából W. E. Mc Even, a minnesotai uniók titkára a következő táviratot intézte Roosevelt elnökhöz: "A minnesotai munkásszövetség negyven ezer munkást képviselő konvencióba gyűlve, a legtisztelietesebb elismerést óhajtja kifejezni (a nemzet munkásai nevében) az ön törekvései iránt, melyek önnek elnöki üzeneteiben nyilvánultak, bizonyos a szervezett munkások vitális érdekeit elősegítő törvények létrehozásában."

Jól ismerjük Roosevelt érdemeit: Az Egyesült Államok hadseregét mindig rendelkezésére bocsátotta a tőkének, ha sztrájkok leveréséről volt szó. A tüke iránt tanúsított előzékenysége nemcsak az Egyesült Államok határain belül nyilvánult — kiterjedt az ország határain túl is, mikor mexikói sztrájkolókat amerikai katonák löttek halomra.

Még emlékezzünk a coloradoi véres harcokra, a munkásvezérek behörtönzésére s emlékezzünk rá az egész ország népe. Még Roosevelt vérszótárát is megemlékezünk a coloradoi véres harcokra, a munkásvezérek behörtönzésére s emlékezzünk rá az egész ország népe. Még Roosevelt vérszótárát is megemlékezünk a coloradoi véres harcokra, a munkásvezérek behörtönzésére s emlékezzünk rá az egész ország népe.

Az American federation of Labor nem tagadhatja meg önmagát!

A Western and Atlantic Railroad váltóőrei sztrájkban vannak. A Trainmen's Union másodnapjának szerint a sztrájkolók szilárdan kitartanak követeléseik mellett, a társulat szerint pedig a forgalom lebonyolításában nincs semmi nehézség.

Mindkét nyilatkozat igaz. A váltóőrök, bár keményen sztrájkolnak, a vonatok vígan szaladnak. Mert mit törődik azzal a szintén unio-nista gépész, fűtő vagy vonatvezető, hogy scab-bek kezelik a váltókat? Nyugodt lelkiismerettel végzik a munkát, mert nekik szerződéseik vannak s a szerződés szent! A váltóőrök pedig, — kik a sztrájkőröket mélyszélesen megvetik vagy elagyabugyalják, ha kézre kapják — egész természetesen találják a szervezett sztrájk-törést. Hiszen ők is munkában maradtának, ha a gépészek sztrájkolnának. Mert hát szerző-désük van s a szerződés szent!

A philadelphiai Davis Marble Co. márvány-csiszoló is sztrájkban vannak, mert a kompánia egy olasz asszonynak adott munkát. A sztrájkolók a márvány-csiszoló szakszervezetéhez tartoznak. Ne higgye azért senki, hogy a derék unio-nisták azért léptek sztrájkba, mivel talán a nőmunkás nem akarna a szakszervezet tagja lenni vagy ugyannyi fizetést kapni, mint a férfiak. Korántsem. Kifogásuk a nemzeiség és a nem iránt irányul. Nem tudják vagy nem akarják tudni, hogy a kapitalista rendszer vissza-zeléseit a nőmunkával nem a nőmunkás boy-cottálásával, hanem szervezésével lehet csak el-csúlyozni. A telepen most kizárólag nők dol-goznak s a sztrájkolók hiányát a kompánia ép-penséggel nem éri. Így bosszulja meg önna-gát a fagyulóllet és tudatlanság.

Főlemből két nyújt a cheste-i sztrájk, mely több mint két hónapja tart változatlan kitartással. Pedig minden eszközt megragadott a társulat és kapitalista cimborái, hogy megtör-jék ezt a sztrájkot, melyet a szervezeten munká-sokkal szemben hatalmi kérdéssé tettek. Em-lítettünk már néhány ilyen eszközt. Az újabb fogások közül nem kevés furfangra vall az sem, hogy valamennyi sztrájkolónak munkát ígértek a különböző közeli gyárakban 2 dollár napidij mellett, ha abbahagyják a sztrájkot és boycottot. Tekintve, hogy a sztrájk indító oka az volt, hogy a társulat a 18% cent órabért akarta csökkenteni, szinte biztosra vették hogy a sztrájkolók felülnek a csábító ígéreteknek. Csá-lódtak. Az ajánlatot visszautasították épp úgy, mint az üzletembereknek azon ajánlatát, hogy ők fogják fedezni a bérlevonás különbözetét ami naponta 25 dollárt tenne ki, ha visszamen-nek munkába.

A társulat veszteségét a boycott következté-ben napi 1000 dollár teszik a legalacsonyabb becslés szerint. Ehhez számítva az összetört kocsi-kat, a sztrájkőrök háromszoros fizetését, ellátását, konzervatív becslés szerint 150 ezer dollárra tehető a társulat vesztesége.

Tényleg, ha tekintjük, hogy a társulat 18% c. óradíjat 16% centre akarja szállítani s inkább hajlandó még többet veszíteni, a harcot a ka-pitalisták részéről hatalmi kérdéssé kell tek-intenünk s a cheste-i munkások kitartása egyre fokozottabb mérvben vivja ki a munká-sok elismerését.

A közvágóhídi munkások sztrájkja. A köz-vágóhídi munkásoknak a szervezkedés szabadság-ért folytatott küzdelme a munkásokra nézve kedvezőtlen eredménnyel ért véget. A marhaközvágóhídi munkások kedden reggel munkába léptek. A munkáltatók valamennyi-öt visszafogadták anélkül, hogy bármily szó-beli vagy írásbeli nyilatkozatot kértek volna tőlük arra vonatkozólag, hogy lépjenek ki a szak-szervezetből. Nem a munkásokon mulott a kedvezőtlen befejezés. A szervezkedés jogáért küzdő munkások mindent elkövettek, hogy igazságukat megvédjék az ostromba támadás el-len. A harc győzelemmel ért volna véget, ha a rendőrség a munkáltatók érdekében közbe nem lép a maga teljes nyers erejével.

Korai volna azonban azt hinni a munkál-tóknak, hogy sikerült végleg nyakára hágni a vágóhídi munkások egyesülési és szervezkedési jogának. Ha sikerült is most a rendőrségnek meggátolni a további harcot, a munkáltatók rövidesen meg fogják látni, hogy a közlelem megakasztása nem jelenti egyben az ő győzel-müket is. Bizonyos, hogy a legelőnyösebb jogokért folyó küzdelem rövidesen újra erőre kap és meg-hozza a munkások teljes győzelmét. Bizto-sított erre a vágóhídi munkások mindenre kész áldozatkészsége és lelkesedése, amellyel az utolsó pillanattig kitartottak ügyük mellett.

EUROPAI SZEMLE.

A montenegrói összeesküvők pöre. Cettinje-ben megkezdtek a montenegrói összeesküvők bűnpörök tárgyalását. A vádirat, melynek felolvasása sok időt vett igénybe, 30 jelenlevő és 20 külföldi vádlott ellen emel vádat. A bírósá-g asztalán vannak a bűnfelek, köztük a pa-lackszerű bomba. A bűnpörben a főszerepet néhány külföldön időző vádlott játssza. Reikovits vádlott, könyomdász, elbeszélte, hogyan került Belgrádban az összeesküvők közé, hogy került onnan bombákkal megrakodva Cettin-jébe és mint adta át a bombákat bűnbánóan a belügyminiszternek. A bűnpör tárgyalása mintegy három hetet fog igénybe venni.

A napokban Cattaróban négy montenegrói diákok annak a gyanújával terhelve tartóztatták le, hogy résztvettek a montenegrói fejedelmi ház elleni összeesküvésben. A letartóztatott diá-kok éhségstrájkot kezdtek azért, mert még nem állították őket a bíróság elé. A hatóságok azzal indokolják a késedelmet, hogy előbb az összeesküvés pör kimentelét akarják bevárni.

Zola a Pantheonban. Sok-sok veszekedés, tiltakozás, jó igyekezet, tüntetés, fenyegetés után végre elhelyezték a nagy francia regényíró hamvait a legnagyobb franciák temető-helyén, a Pantheonban. A nagy embernek, az igazság, a szép, fáradhatatlan harcosának ez a leges-leg-utolsó útja sem volt zavartalan. Páris csöcsé-lete, a nacionalisták és klerikálisok hada pisz-kos tüntetésre használták fel a szertartás alkalmát. A bujtogatók lázas erővel dolgoztak és a klejkális "Libre Parole" és az "Eclair" külön kiadásban heves kifakadásokkal, szennyes szid-dalmazásokkal, rágalmozó köpködésekkel telített cikkekben uszították Páris hűlőgáijait a még halottaiban is gyűlöletes nagy férfiu ellen. Egészen a harcos Zolanak való temetés volt: még holtan is hadakozásra tüzelik a fölvilágo-sodás, a haladás, a kultúra embereit a naciona-lista cafrangokba kapaszkodó, az előítéletek ósdi fegyvereivel kapkodó pimazok ellen.

Francia szocialisták az orosz zsarnokság el-len. Az egyesült szocialista pártok nemzeti gyűlésen erős hangú határozati javaslatot fo-gadtak el, amelyben méltatlankodásuknak ad-tak kifejezést Fallieres elnöknek az orosz cár-nál teendő látogatása ellen, "akkor, mikor elv-társaink tömeges akasztása, lövetése és szám-űzetése napirenden van."

A császár kedvence. Világgrázoló botrány kergette el legutóbb Németországban a Rex imperator kegyének melegében sütkérezők tá-rsaságát: az Eulenburgokat, a Moltkékat. Most megint a császár kedvencéről szól az ének, a kinek épp úgy kellett buknia, mint azoknak, akik ellen Harden indított küzdelmet. Gróf Wed-el Edgar kamarás ez a bukkott férfiú, akit az Eulenburg-pör szennyes hullámai mostak el, mint olyat, aki maga is beteg, degenerált em-ber. A gróf eltűnt, óriási föltűnést keltve vá-ratlan szökésével. Már a müncheni vizsgálat során emlegette több tanu gróf Wedelt a homo-sexualisok között. Mikor Eulenburg ügyé a müncheni pör után rosszra fordult, a vizsgáló-bíró Wedel gróffal is foglalkozni kezdett és miután megállapították, hogy kétségtelen jeleit adta perverz hajlamainak, a császár környe-zetéből felszólították, hogy összes hivatalairól rögtön mondjon le. Wedel rögtön odahagyta Berlint és külföldre utazott. Hogy hol van, nem tudják kinyomozni, úgy, hogy nem lehet kihallgatni. A gróf 52 éves és — nőlen.

FIGYELEM! FIGYELEM!

Chicago Magyarága!
Mindenképp magyar munkás és munkásnő meg fog jelenni a "Népakarat" ünnepélyen 1908 június 28-án. Ashland Ave és 53. utca sarkán a Teuto-nian Turner Parkban.

Hát jogos a béremelés? "A megélhetés vi-szonyainak mind kedvezőtlenebbül való alakulá-sa és nevezetesen az elsődrendű életszükségleti cikkek drágulása szükségképpen maga után vont a állami alkalmazottak illetményeinek az emelését."

Ezekkel a szavakkal kezdi Wekerle a honvéd-és csendőrtisztí fizetések fölemelésének meg-okolását.

Téhat az elsődrendű életszükségleti cikkek megrágultak. Ez igaz. Nehéz az élet és javitani kell az aranycsillagos urak fizetését. Egy 19—20 éves nyúlás hadnagyosokának — a 600—1000 koronányi mellékletményen kivül — 1800—2000 koronás fizetés kell. De ha egy nagy család, munkában idő előtt megvénült munkás követel bérjavítást és pláne azért sztrájkba is mer lépni, akkor hajrá! megrohanják a fölemelt béru csendőrök és katonák.

Az aranycsillagos urak fizetését felmenti jo-gos és méltányos dolog. A bérjavításterít küzdő munkások azonban döggöjenek éhen; vagy lak-janak jól vassal, ólommal.

A babona áldozata. A babona áldozata lett egy buta oláh parasztgazda, aki hitt a boszorkány-mesék és félt az ördögtől. Bulzu János nagyszurduki gazdag paraszt pörben állott volt cselédjével, akinek a bérét visszafogta. Nagyon sok pénze bánta a pörökösdét, szeretett volna megszabadulni a további pörökösdéstől. Ta-valy nyáron az utcán találkozott özvegy Akim Józseffel, akinek elpanaszolta, hogy még őt forintot kell fizetnie. Az asszony erre nagy ti-tokban elmondta, hogy majd elvezeti Lajka-Ursz Marihoz, a falu "boszorkányá"-hoz, aki cimboraságban van a sáttánnal, az majd módot talál arra, hogy többet nem kell fizetnie. Bulzu lépre ment, fölkereste a boszorkányt, aki két-száz forintot mutatott neki, melyet az ördögtől kapott ajándékba.

—Cimboraságban vagyok vele, — mondotta, s anyi pénzt kapok tőle, amennyit csak akarok. Ezután felszólította áldozatát, hogy hozzon pénzt. Ötven, majd száz koronát, mert kell az ördögnek, aki aztán aranyakat ad érte. A vá-dírat szerint a "boszorkány" teljesen hatalmába kerítette az oláh gazdát, aki közel ezer koronát adott át Lajka-Ursz Marinak. A gazda végül is a csendőrséghez fordult, amely följelentést tett a büntető bíróságnál Lajka-Ursz Mari és Akim Mária ellen. A lugosi törvényszék Lajka-Ursz Mariát csalás bűntette miatt nyolc hónapi börtö-nre, Akim Mariát pedig négy hónapi fogházra ítélte. Felelősséget folytán az ügy a temesvári királyi tábla elé került, ahol a két vádlott a leg-határozottabban tagadta, hogy Bulzu háló-jukba kerítették volna, vagy hogy egy krajcár-ját is kicsalták volna. A királyi tábla, bizonyíték elgtelensége folytán, a vádlottakat fölmentette.

A sólet göze — tréffi. A nyitrai rabbinus és a zsidó hitközség között régóta dul már a harc, amelyet — mint a "Nyitra" című lap írja — sértett hűségéből a rabbinus indított meg a város mézárosai ellen. Ennek a bizonyára nem kis jelentőségű harcnak érdekes epizódja zajlott le a múlt hét szombatján. Ugyanis a rabbinus a következőket hirdette ki:

Mint hogy egyes zsidó családok a húst még mindig a rabbinus által a gomorrai nagy átok-kal sújtott mézárosoktól vásárolják, minthogy továbbá a interdiktummal sújtott hús göze ma-gán viseli a tréfliség jeleit, minthogy a sólet-es fazékok ugyanazon péknél főzettek, tehát a tiszta és tisztátalan füstök összevegyülhetnek; annakokáért ő szentsége, a rabbinus a kisebb egyházi átokkal sújtja mindazokat, kik szombaton egyáltalában sóletet főznek, tekintet nélkül arra, vajjon a sóletba való hús megátkozott vagy meg nem átkozott mézárosostól származik. E szörnyű enunciació hatása alatt a mult szombaton Nyitra nem ettek sóletet. Vége a világnak!

Sok ember azt hiszi, hogy a szocializmus és az anarchizmus: egy. De nem igaz. Az anarchizmus törvénykülséget jelent. A szocializmus pedig a lehető legkövetesebb kormány-zati formáért küzd.

A szocialisták nem akarják felosztani a va-gyont, amint azt sokan rájuk fogják, hanem az összeség kezébe akarják juttatni a termelés esz-közzeit, melyek ma azon kevesek tulajdonában vannak, akik a termelt javakat a termelők közt meg nem osztják, hanem a termelést saját hasz-nukra tartják meg. Ma mindnyájunkkal osztoz-kodik az olaj-trószta, a hús-trószta, az acél-trószta és sok más trószta és ennek az osztozkodásnak akar véget vetni a szocializmus.

A szocialistákat már megváltották azzal is, hogy el akarják kobozni a kapitalisták tulajdo-nát. Ez tévhit vagy rágalom. A szocialisták csak vissza akarják szerezni a javakat, melyeket a kapitalista osztály elkobzott tőlük. Nekik az a vé-leményük, hogy a munka hozott létre mindent, amit a munka teremtett, ahhoz joga is van. Az a felfogásuk, hogy amiként a termelés közös munkával történik, a jövedelem megosztásá-nak is olyan módon kell történnie. A szocialis-ták nem kívánják megsemmisíteni a trósztoket, elismerik, hogy az a termelésnek lényeges esz-köze, amely a termelés költségeit csökkenti és az ember termelőképességét fokozza. Amit a szocialisták akarnak, az más. Ők a trósztoket köztulajdonná akarják tenni, úgy mint a terme-lés összes eszközeit és a jövedelem elosztását is. És ezt végrehajtjuk törvényekkel, éppén úgy, mint a kapitalisták is törvényekkel vették el tőlünk. Ennek illusztrálására elegendő fel-hozni azt, hogy a föld egykor köztulajdon volt és csak törvényhozási aktus folytán lett magán-tulajdonná. Tehát egy másik törvényhozási ak-tus ismét köztulajdonná teheti éppén úgy, mint minden mást. A szocialisták azt akarják, hogy a munka gyümölcse az emberek szükségletei-nek arányában oszassék meg.

Mintegy 100 évvel ezelőtt a termelés eszkö-zei nagyon egyszerűek voltak és mindenki tu-lajdonosa lehetett azon szerszámoknak, me-lyekkel dolgozott, de később jöttek a talá-lmányok, jöttek a gépek, a termelőeszközök mindig komplikáltabbak lettek s ezzel arányban estek ki a munkások kezéből s jutottak a ka-pitalisták kezébe. Mivel pedig a kevésbé töké-letes termelő eszközökkel bíró ember képtelen volt versenyezni azzal, kinek tulajdonában töké-letesebb termelő-eszközök voltak, be kellett szüntetnie a saját számára való termelést és dolgoznia kellett annak, kinek birtokában töké-letesebb termelőeszközök voltak s így lett belő-le bérrabszolgá.

Hogy és miért? Azért, mert a kapitalista ter-melési rendszerben nincs egyetlen egy munká-ltató sem, aki munkásának annyit bért fizetne, a mennyi a munkás munkájának értéke. Az 1890. évi statisztikai kimutatás szerint az Egye-sült Államokban elől bérmunkások munkájuk gyümölcsének csak egy negyed részét kapták meg s ma csak egy ötödét kapják. Ez tette le-hetővé az oly óriási vagyonok kevesek kezében való felhalmozódását. Ez az, amiből a modern szocializmus doktrínája keletkezett. A lépeső, amelyen az emberiség folyton felfelé haladt a civilizáció felé, a folyton fejlődő termelő-eszköz-központja a küzdelemnek, amely körül a társa-dalmi harc folyik. A kapitalista meg akarja tar-tani saját hasznára, a szocialista fenn akarja tartani, tökéletesbbiteni akarja s az összemberi-ség tulajdonává akarja tenni.

A jövedelemelosztás egyenlőtlenségének be-mutatására elég a következő: 1907. évi decem-ber hó 11-én Jeff Davis, arkansasi szenátor a szenátusban tartott beszédében beigazolta, hogy az Egyesült Államokban 51 ember 3,295 millió dollár értékű vagyonnal van birtokában. Ada-tait a hivatalos statisztikából vette s így helye-seknek kell elfogadnunk. De ez az éremnek csak egyik oldala. Vessünk egy pillantást a má-sik oldalára is.

Tudjuk, hogy New Yorkban százezrevel jár-nak az emberek munka nélkül. Miért? A felelet nagyon egyszerű. Mivel a bérmunkás csak egy ötöd részét kapja az általa termelt értéknek s így munkája értékének egy ötöd részével ké-ptelen többlet vásárolni, mint a munkájával ter-melt árú egy ötöd részét. És mivel az árú a gyárakban gyorsabban halmozódnak fel, mint azokat eladni lehetne, a gyárat be kell csukni. Más szóval, a munkásosztály oly sokat termelt, hogy éheznie kell.

Csoda-e hát, ha a nép hiszi a szocialista taní-tások igazságait? A termelő-eszközök lefoga-lása és a termelt javak által a termelt árú el-árúsításából eredő haszon megszünnék és a békés, tökéletes berendezkedés megszüntetné az anarchiát. Az egyéni létért való küzdelem véget érne s az ember kilépne a baromi létből és lenne igazán ember.

A szocializmus elkerülhetetlen. Minden társadalmi rendszer — melyet eddig ismerünk — magában hordta romlásának magvait. Volt egyéni tulajdon, társas tulajdon, testületi tu-lajdon s ezt követték a trósztok, melyek egye-sült társaságok. Az egyik társaság vagy trószta versenyez a másikkal s a versenyben a gyengébb-nek el kell pusztulnia. És ez a folyamat addig tart, míg végül csak néhány trószta lesz s akkor a munkásosztály csak egy dolgot tehet: birto-kába veszi a termelés eszközeit és megtartja azt, amit termel — vagy éhen pusztul.

TÁRCA.

MEGTORLÁS.

— Irta Rabinovits József. —

Forgács Pál, a szorgalmas és becsületes pénztáros magára zárta az ajtókat és kiszámo-lt az asztalra ötven ezer forintot. Vadonatuj, ro-pogós ezreket és fényes, sárga aranyakat, Nyugodtan, minden lelkiismeretfurdalás nél-kül számolta és rakta egymásra a pénzket. Az arcán csak vérpisros foltok voltak, mint rende-sen, a tüdeje meg zakatolt, mint egy gyorsan hajtott mozdony. Halk kopogás hallatszott az ajtón.

Forgács Pál egy pillanat alatt az íróasztá-lába rakta a pénzt és ajtót nyitott.

— Szervusz Pali!
— Szervusz! Látott valaki a folyosón?
— Nem.
— Foglalj helyet.
— Köszönöm.
— Tudod, minek hívtalak?
— Sejtlemem sincs.
— Szóltál a feleségednek, hogy hozzám jössz?
— Nem tudja egy lélek sem.
— Nem is szabad tudnia, legalább addig, nem — mig Pesten maradsz.
— Nem értlek? Miről beszélsz?
— Majd meghalod. Van már lakásod?
— Csak ma éjjelre. A gyerekek egy szom-szédnál alusznak, én és a feleségem pedig egy régi ismerősünknel fogunk hálalni. A butoro-kat a házmester a padlásra vitette.

—Helyes. A butort holnap reggel eladod, a házberhátalékok kifizeted, az ismerősöidnek pedig azt mondd, hogy — tudom is én — Belgrádba vagy Bukarestbe utazol. Valójában pedig holnap az 5 órai gyorsvonattal Bécsbe és onnan Brémába utazol családdal.

— De Pali, én nem tudom, miről beszélsz?
Forgács Pál odament az íróasztalához és ki-vette a pénzt.

— Ide figyelj, Jenő! Ötven ezer forintot adok neked, tiszta új ezresek és csengő, ragyogó aranyak.

— Pali! Hiszen ez nem a tiéd. Te sikkasztot-tál!

— Nem. Csak loptam. Éppúgy, mint ők lopták évekig az én velőmet a véremet. Csak visz-szavettem annak egy kicsi részét.

— És ha megtudják?
— Nem fogják megtudni. Ne remélg. Ugy-fogok elrendezni mindent, hogy soha egy lélek nem fogja megtudni, hogy kinél van ez a pénz.

— De te, mi lesz veled, ha elfognak?
— Engem nem foghatnak el, mert azon a napon, melyen a szokásos ellenőrzést meg fog-ják tartani, én átlótt fejjel fogok feküdni oda-bent a padlón.

— De engedged meg, Pali, te tisztára megőrül-tél, de hát mi akara ez lenni?
— Megtorlás. Kitorése az évek óta vissza-fojtott keserűségnek.

— És az életed, a becsületed?
— Az életem, azzal már leszámoltam. Nem sajnálom. Az orvosok évekig azt hazudták, hogy semmi baja a tüdőmnek. Pedig a tüdő-vész rágódik rajtam. És az is fog elpusztítani, ha bevárom. A tüdőm egyre sorvad, melle-men folytonos szurást érzek, az idegeim pedig a végsőkig vannak kimerülve. Néha annyira ideges vagyok, hogy már azt hiszem, nem is va-gyok normális.

— És a becsületed — a neved tisztasága?
— Nem kell. Ne makarom, hogy a halálom után is becsüljenek. Azt akarom, hogy gya-lázzanak, hogy megvessenek és megrugjanak, amikor ott a másik szobában vértöcsében fo-gok feküdni. Meg tün — a talán mosolyogni is fo-gok, mert megérdemlem.

— A véretem adtam oda neked. Elrabolták az éjeleim is.

— Négy ember munkáját végeztették velem. Én pedig úgy dolgoztam, mint egy barom. Mikor már az idegeim nem bírták a sok munkát, oda tettek a pénztár elét.

Biztak bennem, akár önmagukban.
Forgács Pál torkát fojtogatta a szó, lassan, nehezen beszélt a földézt emlékekkel, mint-egy újból átélt a sok nehéz esztendő, a munka mellett töltött sok éjszakát.

— És pedig most megbosszulod magad, az életed árán.

— A halál nem fáj — ha bevárnám a rendes halált, többet szenvednék.

— De miért lopod meg őket? Azt hiszed, hogy követni fognak mindazok — kik kizsák-mányoltatták magukat.

— Tudom, hogy ezzel nem fogom sem a ki-zsákmányolást megszüntetni, sem a társada-lom rendjét megváltoztatni, de legalább egy-gyel kevesebb lesz a nyomorog.

— És ha én nem fogadom el a pénzt?
— De te elfogadod. Kényszeríteni foglak. Téged nem foghatnak el. Ma 4-ike van — 25-éig te Amerikában vagy, 29-én van a szoká-sos ellenőrzés. 28-án este pedig... én utoljára fekszem le. Másnap reggel a hivatalszolga, vagy a rendőrség átlótt fejjel fog találni oda-bent a padlón. Jenő! Te a legjobb iskolatársam voltál. Családapa vagy és sokat nélkülözlöl. Jenő! Követeltem, hogy elfogadd! Kötelességed! Irmtá megmenteni. Ő veled együtt nyomorog. Érted, követeltem, hogy elfogadd!

— Nem fogadom, ha kényszeríteni fogsz, akkor följelentlek sikkasztásért.
 Forgács Pál odament az íróasztalához és kivette a revolverét.
 — Ha sikkasztásért följelentesz — ide nézz — csak gyorsítottad a halálom; mire a rendőrséget ide ér, én már nem élek, ezeket az ezreket pedig darabokra tépem és a tűzbe vetem. És akkor megmentetted a becsületem, ugy-e bár?

A szobában egész sötét lett. A két barát néman állt egymással szemben.
 Forgács Pálon erős köhögés vett erőt. Nehéz, bántó köhögés, mely szúrást okozott neki és föjtögette a torkát. Roham volt ez, mely mindannyiszor meglepte — mikor fölizzgatta magát.

Barna Jenő némán, mozdulatlanul állt, szemét mereven Palira szegezte.
 Mikor a köhögés csillapult, Forgács Pál a kezébe vette a pénzt és egész közel hajolt a barátjához.

— Jenő — kedves barátom, nézd, te egészséges vagy, fiatal és erős. Három gyermeked van, ugy-e, ha szeretted őket, fogd ezt a pénzt és rohanj innen. Menj oda, ahol senki sem ismer és nevével fel a te véreidet emberekké. Ne törődj az én bajommal, nekem senkim a világon — beteg vagyok és jobb, ha előbb halok meg... Te voltál mindig a legjobb barátom, ember is vagy, olyan, aki igazán lát és érez maga körül mindent, érdemesebbnél sohasem adhattam volna, fogd ezt a pénzt és becsüld meg, ez az utolsó akaratom...

A halálomról majd a hírlapok által fogsz értesülni. Ne írj nekem soha, csak egyszer Brémából, mielőtt hajóra szállsz. Ne ide küldj. Poste-restante: "Megtorlás" címre. Nyomozni téged nem fognak soha. Nem is sejtetik, hogy neked adtam. Én egy-két hétig reggel felé fogok hazajönni. Az újságokban pedig az fog állni, hogy: "Visszaélt a főlebbvalói Lizalmával és ezreket sikkasztott, hogy eldorbiózhasson szeretőre, kártyára és lövésnyre".
 Forgács Pál szava elakadt, leült és fejét az asztalra támasztotta.

Barna Jenő csak nézte az ő barátját, ezt a nagy, csodás jelmezt és miközben küzdött a könyveivel — a keze után keresett.

— Add ide a kezdetet, te nagy, te igazi nazarénus — hadd szeressem meg jól erősen, szívem minden melegeivel.

A két barát utójára megölelte egymást. — Barna Jenő azután zsebre rakta a pénzt és lassu léptekkel távozott.

Forgács Pál odadt az ablakhoz és nézte az ő tövöző barátját, mosolygott — gyöngén, erőtellenül, azután az ajtóhoz ment és ráfordította a kulcsot.

BEVÁNDORLÁS.

Mióta a gazdasági válság ránk szakadt, összesen 550.000 munkás hagyta el a jöletnek ezt az országát. Ugyanezen idő alatt 100.000 bevándorló érkezett. Magában május hónapban 42.000 munkást hajtott ide a másutt is dühöngő jölet, holott a múlt év május havában 198.000 munkás érkezett. A bevándorlási hivatal szerint még soha sem fordult elő a proletárok vándorlásában ilyen hullámlás.

GYERMEKEK KINZÁSA.

Amerika déli államai sok helyén kicsiny gyermekek a földek gyapot szedésénél 12-16 óráig dolgoznak. Ezek a szerencsétlen kicsik, akik nem ismerik a gondatlan gyermekkor örömeit, csak az év részében járnak iskolába, nyomorban élő szülei kénytelenek őket kihajtani, hogy kényeret szerezzenek. Az ily módon kinezott gyermekeket a munkafelügyelők folytonosan hajtják, mert a gyermekek nem tudják megmérteni, miért kell nekik dolgozniok.

Mikor az időjárás hidegebb fordul, a földek tizeket raknak, hol dermedt ujjajkat és lábaikat melengetik, ahonnan folyton kergetik őket a munkafelügyelők. Számítalan esetben ütlegeltek kényszerítik a kicsinyeket, ha fáradtak, hogy tovább dolgozzanak. Az év legnagyobb részét munkában töltik el a szerencsétlen kis pariták. Később a nagyvárosok gyermekmunkásainak számát szaporítják, bőséges módot adva a kapitalista kizsákmányolásra.

MUNKANÉLKÜLI ÖNGYILKOS.

Megszokott, közönséges dolog lett, hogy valaki öngyilkosságot követ el, mert munkát nem kap. Szombat délután Short Frank, a Coney Islandra járó hajóról a vízbe ugrott. Annak dacára, hogy a hajón levők minden kísérletet megtettek kimentésére, az nem sikerült — mert a fiatal ember minden erejével védekezett a kimentés ellen. Lafayette Avenue 108 sz. a lakó felesége nem is esodálkozott rajta, hogy a nyomor elől férje elmenekült. Kijelentette, hogy ő is követni fogja.

A McKeesport-i Szoc. Munk. Szerv. május havi jelentése.

Junius hó 6-án tartottuk meg rendes havi ülésünket. Pénztári állomány \$10.12. Taglétszámunk 25. Tartottunk egy felolvasást és három vitaestélyt. A május 3-án tartott kedélyes esténk jól sikerült. \$9.45 folyt be. A Népakarat részére szerettünk 7 új és 1 folyótatólag. előfizetőt. A munkaviszonyok nagyon rosszak, alig néhány elvtársunk dolgozik. Hisszük, hogy a krízis elmúltával számban megerősödjve, szép mozgalmunk lesz. Németh J., Papp J., biz. férf.

A TÖKE VILÁGÁBÓL.

Centralizáció felé. Junius 9-én adta be folyamodását az American Piano Co. New Jersey államhoz törvényes bejegyzés végett. Az új társulat alapítókéje 12 millió dollár, tagjai pedig a következő zongoragyárak: The Chickering, alakult 1823-ban; The Knabe, alakult 1837-ben; a Haines Bros., alakult 1851-ben; a Marshall and Wendel, alakult 1853-ban; a Foster and Co., alakult 1892-ben; az Armstrong, alakult 1893-ban; a Brewster, alakult 1895-ben s a Cook and Co., alakult 1900-ban. Ezek a gyárak évente 18 ezer zongorát állítottak elő s így egyesülve egyikük alkotják a világ legnagyobb zongoragyártatának. Kétségen kívül áll, hogy e társulat megalakulása a zongoráiparban nagy haladást jelent s a munkásokra nézve már azért is fontos, mert az ezental az egymástól független s versenyben álló kapitalisták helyett egységes társulat egységes erejével kell számolniok. Egyébként a példák száma ismét szaporodott egyfelé, hogy a kapitalisták osztálytudas szervezkedése miként előzi meg a munkások osztálytudas szervezkedését. Mert a zongoragyári munkások jórészt szervezetlenek, a kik szervezve vannak, azok is az elavult szakszervezeti forma alapján állanak.

Olcsóbb lett a vas. Az acéltrusnak elnöke, Elbert H. Gary, azal örvendeztette meg a szorongó világot, hogy leszálítják a vasnak az árát. Junius 9-én kezdődött meg az United States Steel Corporation és a vele kapcsolatos korporeációk képviselőinek értekezlete. Az értekezlet elhatározta, hogy a következő vastermék árát szállítja le tonnánként: Vaslapokat 28 dollárról 25 dollárra. Épületanyagokat: 29 dollárról 27 dollárra. Száz fontonként leszálították az árát: Vastáblákat 1 doll. 70 centről 1 doll. 60 centre. Szerkezeti vasakat: 1 doll. 70 centről 1 doll. 60 centre. Sodronyszökeket 2 doll. 05 centről 1 doll. 90 centre. Mivel pedig az általános bérleszállítások már félfével előbb megtörténtek, nagyilekűen kijelenti az acéltrus elnöke: "Remélhetőleg az árleszállítás nem von maga után általános vagy pedig radikális bérleszállítást, melyet nagyon kívánatos most elkerülni". Ez a nyilatkozat három szempontból is érdekes. Érdekes első sorban is azért, mert az acéltrusnak még a leszálított árak mellett is háromszorosan nyújtja a jövedelme van a vas tonnáján, mint más társulatoknak, vagy pedig a külföldi kohóknak. Másodszor, hipokrata módon reménykedik, hogy nem lesz általános vagy pedig radikális bérleszállítás, de ezzel egyuttal sejteti, hogy valamilyen bérleszállítás mégis csak lesz, holott egyszerű mar volt bérleszállítás, nemcsak általános, hanem radikális is. Végül pedig a következő hír megmagyarázza, miért kívánatos most elkerülni az általános bérleszállítást s ezzel esetleg együtt járó általános sztrájkot: Az orosz kormány egy millió tonna vasat rendelt a sibiriai vasut részére. A kanadai kormány 500.000 tonna sint rendelt. Bulgáriából 250.000 tonna sinre érkezett rendelés. Az Illinois Centralról 52 ezer tonna sinre érkezett rendelés. Az acéltrusnak, összesen két millió tonna sinre rendelés; a rendelések nagyságáról némi fogalmat alkotunk, ha tekintetbe vesszük, hogy az összes Egyesült Államok-beli vasgyárak termelőképesége évente 4 millió tonna. A vasuti sinek árai pedig nem szállítottak le. Így aztán érthetővé válik, miért "reméli" az acéltrus, hogy nem lesz általános bérleszállítás és miért "kívánatos" azt elkerülni most.

A nagyotéke harcaiból. Hosszu, és ekeseredett küzdelemnek végződött egyik fázisa Gould J. György vasutmágnásnak ama határozatával, hogy a Wabash Railroad végképpen elhagyja Pittsburgot s átengedi a teret dadalmas ellenfeleinek, a Pennsylvania Railroadnak és a Vánderbilt vasutvonalnak. A Vabash egy millió dolláros alagutat, egy millió dolláros állomást hagy hátra, kénytelen az United States Steel Corporation-nel felbontani szerződését, mely szerint évente 5 millió dollárt jövedelmező teherszállítás volt biztosítva: s összesen mintegy 30 millió dollár veszteséggel vonul vissza. Kiterjedt és jól jövedelmező területümrét folyt ez a küzdelem, melyben végre is az erősebb kiszorította a gyöngébbet. Hogy a kapitalisták érdekharcában melyik a győzelem, igen mellékes; előttünk csak annyiban bír fontossággal ez a küzdelem, hogy ismét beigazolást nyert állításunk: sem politikai agitáció, sem törvényhozás utját nem állhatja, hogy az ipar mezején vagy egyik, vagy másik vetélytárs magához ne ragadja az egyeduraltmat. A fejlődés vastörvényeinek szoritása alatt az ipar kapitányai meghódnak az ipar mágnásainak, az ipar mágusai az ipar királyoknak s valamennyien az ipar despotáinak. Ezekkel szemben pedig csak az egységes munkásmozgalom veheti fel a harcot.

Alaska prosperál! A jeges Alaskában ugyancsak rózsásak a viszonyok Clarence F. Darrel bányatulajdonos szerint, mint a Washington Herald tudósítójának mondja: "Az utolsó 10 évben Alaskában 255 millió dollár értékű aranyat bányásztak; azonban helyes itélő képességük szerint a következő 10 évben legalább is háromszor annyit lehet bányászni a "dredge" rendszer alkalmazása által (osztatiga halászathoz használt eszköz mintájára készült gépezet), mely ezer munkás munkakerejének felel meg. Természetesen a bányatulajdonosok

optimisták. Meg kell adni, hogy jó okai vannak az optimizmusnak. Alaska-bizik abban az időben, melyben Dél-Afrikát tulszárnyalja aranytermésével. A halászat is alkalmas a befektetésre. A jelenlegi halászat több hasznot hajt évente, mint az Alaskáért fizetett eredeti összeg (20 millió dollár). Ha semmi aranyat nem termelne Alaska, maga a halászat felvirágoztatná. 1907-ben csökkent a business, de általában jók a viszonyok s még jobb várható, ha az utak és szállítási eszközök javulnak."
 Tehát Alaska virágzik, a viszonyok jók. Azt azonban Mr. Darrel elefejtette hozzátenni, hogy — a kapitalisták részére. Mert abból a 265 millió dollárból bizony édes kevés jutott Alaska bérmunkásainak.

A FRANCIA FORRADALOM

Írta: Wilhelm Bloz. Fordította Horovitz Jenő.
 A mű 40 füzetre van tervezve; körülbelül 200 képpel lesz ékesítve. Hetenként egy-egy füzet jelenik meg. Az ára a proletárjövdelemhez van szabva. Egyes füzet ára 5 cent, postaköltség füzetenként 1c.

Ilyen olcsón, ilyen szellemi tartalommal és ilyen ékesen illusztrálva könyv a magyar irodalomban még nem jelent meg. Minden proletárnak, aki a mai kornak születését meg akarja érteni, meg akarja ismerni a kiváltságosok természetrajzát és a burzsoázia felszínre kerülésének történetét s egyáltalában meg akarja érteni a mai kort, amely politikai és gazdasági tekintetben szoros összefüggésben van a francia forradalommal, annak ezt a könyvet meg kell vásárolnia. Önmagának is használ és egyuttal előlégti azt, hogy a proletárság szellemi fegyvertárát menél több, jó és új eszközökkel felszerelhesse.

Az első füzet május 10-én jelent meg.
 Rendeléseket, az összeg előleges beklüldése mellett kér a NÉPAKARAT KÖNYVKERESKEDÉSE, 516 E. 6th St., New York.

A Cleveland east sidei Szoc. Munk. Szerv. havi jelentése.

F. hó 4-én tartottuk rendes havi ülésünket. Bevételeink május hónapban \$76.14 volt; kiadásunk \$72.69. Pénztári állomány \$3.45. Taglétszám 31. A munkaviszonyok nagyon rosszak. Tagjaink nagy része nem dolgozik. Május hó 23-án tartottunk egy mulatságot, mely elég látogatott volt. A west sidei elvtársak támogatásával előadtuk a "Martir" című szomorudjátékot, amelyben közreműködtek: Szalontay K., Szalontay K.-né, Öze Imre, Sohár J., Börcös J., Sohár J.-né. A közreműködőknek a nyilvánosság előtt mondunk köszönetet. A f. hó 4-én tartott haviülésünkön a következőket választottuk meg tisztviselőkké: Kovács József, titkár, Rothleitner Gy., pénztárnok, Kardos I. lapkezelő, Horváth M. jegyző, Mátyási J. könyvtárnok, Zucker M. és Fried M. bizalmi férfiak, Vastag I., Szepesi I., Kardos I., Paizs I., Kohn R., szervező-bizottsági tagok, Thangyel F., Lukács J., ellenőrök. Minden többé tevéssük oda irányul, hogy minél nagyobb tevéssük szerveztünk s minél osztálytudatosabbakká neveljük tagjainkat.

Kovács J., titkár.

HELYREIGAZÍTÁS.

Lapunk június 2-iki számában egy közlemény jelent meg "A Milwaukee-i karnagy" címen melyre vonatkozólag most egy helyreigazító levelet kaptunk tőle. Mayer J. elvtársától. Ebből közöljük azt a részt, amely a tárgyra vonatkozik:

"Határozottan meg kell, hogy cáfoljam a cikk íróját ama kijelentésért, hogy a szervezet tagjai mint nem szakértők, nem tudták, hogy mi az a program. Mért nem voltak olyan elrelátók, hogy kijelentették volna a karmesternek, uram, ez óriási program, hetenként két próbát nem tarthatunk, sok föltésbe kerül, képtelenek vagyunk rá. Ki az oka? Mi, minek ugrottunk bele?"

"... A karnagy nem fenyegetőzött rendőrséggel; igaz, azt mondotta, hogy ha nem vagyunk hajlandók számláját kifizetni, nem fog az ünnepeken dirigálni. Ez még nem zsarolás."

"Az egészen oka nem egyéb, mint hogy a számla folyósítása előtt elhatározottat, hogy levonjuk B. urtól, kitől követelése van szervezetünknek. Tudják jól a milwaukeei elvtársak, hogy megállapodás jött létre közöttük és B. ur közt, hogy tartozását részletenként fizeti vissza szervezetünknek, amikor képes lesz."

"B. ur tisztességes, becsületes ember, hogy felhevülésében olyan kijelentést tett, ami nem volt szép, feleljük el."

E sorokhoz csak annyi a megjegyzésünk, hogy a multikori közlemény tartalmával lényegükben teljesen megegyeznek. Hogy ki mint fogja fel az ügyet, az nem a mi dolgunk, majd elintézik — ha esetleg el nem intézték — az érdekelt felek egymás közt.

Hangsúlyozzuk, hogy amikor mi közérdekből valamely vádnak helyt adunk, minden esetben előbb alaposan megvizsgáljuk az ügyet; ebben az esetben sem tértünk el szokásunktól. Szerk.

SZERVEZETEK FIGYELMÉBE!

Ma bocsátottuk ki a központi vezetőség havi jelentését és küldöttük szét az összes osztályoknak. A kapott osztályok azonban bármi okból nem kapták meg, sziveskedjenek erről a központi titkárt értesíteni.

KAPITALIZMUSTÓL AZ IPARI TÁRSADALOMIG.

— Kivonatok Debs beszédeiből. —

(Folytatás.)

Egyetlen pillantás is kétségen kívül bizonyítja, hogy ezek a unionok végtelenül hasznosak a társulatoknak; és azon határig, meddig a társulatok gazdasági és politikai céljainak szolgálnak, a munkásoktól ellenségei s nem barátai.

Az United Mine Workers* számára nézve hatalmas munkás szervezet, felöleli az ország szénbányászainak többségét. Tényleges javára van-e ez a szervezet a szénbányászoknak? Mit kaptak ezek a bányászok viszonzásul azokért a milliókért, melyeket sovány bérükből e szervezet támogatására fordítottak?

Ezek a bányászok jól vannak szervezve, nagy számmal vannak. Kezükben kellene tartaniok a gazdasági hatalmat. Azonban nélkülözök és mi-ért? Egyszerű az oka: ezek a bányászok nem az osztályharc alapján vannak szervezve! Egyesülettük alapelvei helytelenek és éppen ezért bíráják a bányatulajdonosok szíves támogatását, akik nyíltan kijelentik, hogy tárgyalnak a bányászokkal, de nem a szervezet tagjainak tömegével, hanem országos vezetőségükkel.

Ezek a tulajdonosok, kizsákmányolók, kik osztályérdekeiknek tudatában vannak, hajlandók tárgyalni — nem a unionnal általánosságban, nem a munkások nagy tömegével, nem a "közönséges hordá"-val, a "teherhordó barmokkal", hanem az országos vezetőséggel. Ők hajlandók elintézni a félreértéseket s megállapodásra jutni az általános ügyekben. Készek a kölcsönösen kielégítő megegyezésre és a szép harmoniára. De a harmoniában nem az ő érdekeik vesznek el, hanem a bányászoké, kik a munkát végzik, a szent bányászoké, a vagyon termelők s rabjai a tárnaknak.

Hiszen az United Mine Workers legbuzgóbb támogatója maga a bányatulajdonos. Az az egyszerű tény, hogy a union tagsági járulékait és kiszabott büntetéseit maga a bányatulajdonos kollektálja össze s elbocsátja azt a bányászt, ki megtagadja a fizetést, elég bizonyíték erre.**

A bányatulajdonos nem kollektálja be annak a munkásnak havi járulékait, aki esetleg az I. W. W.-hoz tartozik. Tudja, mi válik javára s tudja, hogy a bányászok, ugy szervezve, mint a jelenben, neki sokat használhatnak, de semmit sem árthatnak. Ezért akarja, hogy a bányászok a régi módon legyenek szervezve. Tudja, hogy ha teljesen szervezetlenek lennének, néha-néha sztrájkolnának. De így amint most vannak szervezve, nem mehetnek sztrájkra, mielőtt kerületi és országos vezetőségüktől erre engedélyt nem kapnak s ezért néz a bányatulajdonos barátságos szemmel erre a unionra, mely megkönyíti a szénbányászoknak kizsákmányolatlanságát.

Bizonyos időben összegyűlnek a bányászok képviselői és a bányatulajdonosok. Gyülesek néha hevesek, a bányászok béremelés, a tulajdonosok bérleszállítás mellett kardoskodván; tal a legutolsó konferencián is, ahol a union képviselőik kijelentették, hogy semmiféle körülmények között nem ártnék béresökentést. Ugyancsak így szavaztak a küldöttek is jóformán egyhangulag s minden jel sztrájkra mutatott. De az országos vezetőség tárgyalta a tulajdonosokkal, megegyeztet velük a bérlevonásban s kijelentették a küldötteknek, hogy ha oly ostobák volnának, hogy sztrájkra menjenek, vereségük bizonyos s így nincs hátra más, mint megnyugodni a bérek redukálásában. Így erőszakolták rá ezek a munkászerek a bérlevonást a munkásokra.

Ezeknek a bányatulajdonosoknak jó okaik vannak ilyen union támogatására.

A United Mine Workers kerüli s tagadja az osztályharcot. Mitchell, ex-elnökük szokta volt mondani, hogy a bányatulajdonosok és a bányászok érdekei azonosak. A napokban tartott beszédeben tagadta, hogy ezt mondotta volna. Mitchell urnak be kellene bizonyítani, hogy hol van a kölcsönösség? Az egyszerű tény az, hogy a tulajdonos elveszi a munkástól, amit az utóbbi termel.

Az United Mine Workers tagadja az osztályharcot s hiába akarja harmonizálni a két ellentétes osztály gazdasági érdekeit — a kizsákmányoló mesterét s a kizsákmányolt bérrelszolgát; a rablót s a megrablottét. Nem lehet ezt megtenni, legalább állandóan nem s ha ideig-óráig sikerül, akkor a bérrelszolga rovására megy. Ilyen szervezet nem szolgálhatja a munkásokoztály érdekeit...

(Folytatjuk.)

* Egyesült Bányászok. Több százezer bányász számláló szakszervezet, öszeköttetésben az A. F. of L.-rel.

** Közlünk erre egy bizonyítékot. Egy bányában két munkás szerencsétlenül járt s a többiek is veszélyesnek látták a bányát, tehát abbahagyták a munkát mintegy 300-an, természetes, hogy az országos vezetőség engedélye nélkül. Ezért a bányász-szövetség minden embert 20—20 dollár bírságra ítelt, mely összeg a union havi járulékaival együtt a munkabérből vonatott le a társulat által.

ELVTARSAK!

Terjesszék a „Népakarat"-ot.

REGÉNY.

A kozákok.

Írta: Tolsztoj Leó. XXII.

(Folytatás) (32)

Gondold meg, hogy mit mondtál! — azután otthagya a leányt. Olenin s Bjelezki is eltávoztak nemsokára.

Későre járt már az idő, amikor Olenin eljött Bjelezkitől. Ustyenka s Marjanka előtte haladtak. A hold fénye beragyogta a tájat. Ezüstszéri köd lebegett a falu felett. Sehol semmi fény... Halotti csönd. Olenin Marjanka után futott s szenvedélyes hévvel ölelte át; a leány nem ellenkezett.

— Most még nem szabad megcsókolnod, majd ha a feleséged lesz — mondta Ustyenka. — Isten veled, Marjanka! Holnap mindent megmondok a szüleidnek, addig ne szólj senkinek.

Olenin sokáig gondolkodott a történet fölött. Egész este a leány mellett ült. Ustyenka egy percere sem hagyta őket egyedül. Susogva beszélt Marjankával:

— Akarsz-e a feleségem lenni? — kérdezte tőle.

— Megesalsz, csak hitegetsz — kétkedett Marjanka.

— De szeretsz?

— Miért ne szeretnék, nem vagy csunya.

— Ha nem leszel a feleségem, ha megesalsz! ... Holnap megkértem a kezdet — esengett Olenin.

— Ha szüleim beleegyeznek, hozzád megyek.

— Aztán, ha elveteltek, itt fogunk lakni, veszek neked kertet, teheneket, amit kívánsz.

— Aztán meg ne csalj más asszonnyal. Akkor nem szeretnék, — inceskedett Harjanka.

— Akkor meg fogjuk egymást érteni. Ilyen szerelmhez nem szavak, hanem a való élet kell, egy egész élet. Nem élhetek a leány nélkül. Holnap tudatom mindenével, hogy szeretem! — így okoskodott Olenin.

Lukasa az egész éjt Jamkánál töltötte.

Másnap a szokottnál korábban ébredt fel Olenin. Örömmel gondolt vissza a tegnapi napra. Kiugrott ágyából s elhatározta, hogy be- meggy Marjanka szüleihez s tudtukra adja, hogy nőül akarja venni Marjankát. Az utca szokatlanul élénk volt. Gyalogosok, lovasok siettek. Olenin kiment az utcára. Őt kozák lovagolt el előtte. Elöl lovagolt Lukasa.

— Mi történt? Hova lovagoltok? — kérdezte Olenin.

— Hova? Csecenceket akarunk löni. Már le- jöttek a homokbuckákig, de mi még kevesen vagyunk.

Tovább lovagoltak. Olenin hirtelen elhatározással töktele el magát, hogy ő is velük megy. Megtöltötte fegyverét, felugrott lovára s el- vágtatott a kozákok után.

Kora reggel kis öszeküttözés volt a csecen- cek s a kozákok között. A kiküldött kozák ör- járat a homokbuckák közelében csecencekre talált; az altiszt rögtön visszaküldte az egyik kozákokat, hogy lóhalálban siessen segítségért, ők majd addig szemmel tartják a csecenceket.

A kis csapat gyorsan lovagolt előre. Utköz- ben találkoztak egy kalmuk asszonnyal, aki el- mondta, hogy a csecencek nagyon sokan van- nak. Olenin nem értette az asszonyt s Lukasa magyarázta meg neki. Egy lövés dördült el a távolban. Lukasa nyugodt volt, míg a többi kozák ijedten néztek össze a nem várt lövés hallatára.

— Valami lovas botorkál ott! — szóló előre hajolva Lukasa.

Olenin nem látott semmit. Két lovas bonta- kozott ki a ködből.

— Csecencek? — kérdezte Olenin.

— A mieink! — szóló Lukasa. E pillanatban ismét lövés dördült el. Az altiszt nevetve je- gyezte meg:

— A Gurka már puffogatja őket.

Nemsokára odaértek. Gurka, aki egy homok- bucka mögött húzta meg magát, épp akkor töl- tötte fegyverét. Acsecencek távol voltak; látni nem lehetett őket. Egy széles homokbucka mel- lől felszálló füst mutatta, hogy ott vannak. Ujra egy lövés dördült el. A csecencek buckája mellől gyenge füstszlop szállt fel. Lukasa le- ugrott lováról s Gurkához ment. Olenin is hoz- zájuk szegődött. Két golyó süvített el fölöttük. Lukasa Oleninhez fordult:

— Guggolj le, mert még lepuffantanak.

— Ha egy szénás szekerünk volna — je- gyezte meg Lukasa.

Nemsokára előkerítettek egyet a közeli akol- ból. Leszedték róla a szénát. Lefeküdtek a földre s bebújtak a széná alá. Olenin egy kis dombra lovagolt fel, kíváncsi volt, mi fog tör- tenni. A kozákok később kibújtak a széná alól s előrenyomultak. A csecencek szinte előbuj- tak a homokbucka alól. Guggolva térdeltek egy sorban. Kilencen voltak. Csönd volt. Egyszerre valami bucsudal melódiaja csendült meg a csecen- cek felől. A csecencek, kik tudták, hogy élet-halál harcot vívnak, egymás térdéhez kö- tötték magukat s elkezdtek énekelni. Szomorú ... halotti dalt. A kozákok most visszamentek a szénás-szekérhez s úgy vonultak előre, hogy maguk előtt tolták a szekeket, így némileg védve voltak.

(Folytatjuk.)

EGYLETI HIREK

Szervezetek és osztályok figyelmébe! Felhívjuk úgy az osztályok, mint az egyes elvtársak figyelmét a központ által kiadott "Népakarat-alap" bélyegekre.

A New Yorki Szoc. Munk. Szerv. II. oszt. f. hó 20-án, szombaton, este 8 órakor felolvasást rendez.

A clevelandi németajku S. L. P. szombaton, augusztus hó 28-án, a Kummer-féle kertben a Dension Ave. és West 73-ik utcák sarkán Nyári Mulatságot rendez.

A cincinnati-i angol nyelvű S. L. P. a Lahan's parkban, Oakley-ben, vasárnap, június hó 21-én PIC-NIC-et rendez.

A McKeesport-i Szoc. Munk. Szerv. f. évi június hó 30-án szimulodással egybekötött TÁNCMULATSÁGOT rendez.

Az Alleghenyi Munk. B. S. Szövetség a Szoc. Munk. Szervezettel közösen 1908 június 21-én zártkörű NYÁRI MULATSÁGOT rendez.

Az Am. Magy. Szoc. Munk. Szöv. Brooklyn-i osztálya 1908 június 21-én, vasárnap, a gyönyörű szép Schmidt-féle Richmond Hill Parkba nagy KIRÁNDULÁST rendez.

Mindazon elvtársak, kik a kirándulási jegyekkel még el nem számoltak, e hét folyamán okvetlen számoljanak el szerkesztőségünkben.

Könyvkereskedésünkbe újabban a következő könyvek érkeztek: A nő és a szocializmus, köve \$ 1.00 A tökéle vallása, füzve \$ 1.00

NEPAKARAT NYOMDA Mindennemű nyomtatványok a legjobb kivitelben, a legolcsóbb árakért szállítanak. 516 E. 6th St. New York.

Értesitem az elvtársakat, hogy e hó 28-án, csütörtök este a szervezet helyiségében tartjuk meg félévi tisztújító közgyűlést.

A Milwaukee-i Szoc. Önképző és Dalkör 1908. június 21-én, vasárnap, dalárda közreműködéssel, szavalattal és tréfás játékokkal egybekötött kirándulás rendez a Cement Mills-hez.

NYUGTAZÁSOK. Június 7-től 13-ig befolyt előfizetések: Új előfizetők: 2.00 S. Tariska, San Francisco.

Kivetések: XV. oszt. \$8.75. XIII. oszt. \$1.00. Felülfizetés: 50c. D. Bozsay, J. Edelényi, Bozsay Lidia.

HIRDETÉSEK. (E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

Plavetzky 25c., Ring 25c., Spaál B. 20c., Róna D. 20c., Wirth A. 15c., Nagy G. 10c. Reiber, Buffalo 10c. A kivetést beküldte: VII. oszt., XVII. oszt., XVIII. oszt. és a XXXI. oszt.

NYILT TÉR. E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás a new yorki magyar famunkásokhoz! Az Amerikában élő magyar famunkásoknak nagy szükségük volt egy nagy korszakalkotó lépést tenni és elhatározták egy Magyar Famunkás Szakegyesület megalakítását.

A New Yorki Magyar Famunk. Szakegyesület Vezetősége. Felszólítom Horváth Kálmánt, M. B. Sz. X. oszt. titkárát, hogy címét velem sürgősen tudassa.

A New Yorki Magyar Famunk. Szakegyesület Vezetősége. Felszólítom Horváth Kálmánt, M. B. Sz. X. oszt. titkárát, hogy címét velem sürgősen tudassa.

HIRDETÉSEK. (E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség és a kiadóhivatal.)

Beldegreen budapesti fényképész 32 Avenue C 3-ik u. sarok, New York. Izlés és jól kidolgozott képek 2 dollártól feljebb.

Abelowitz A. Mindenféle phonographok és hangszerek. Legnagyobb választék magyar rekordokban.

betérva homoru köszörűde J. Belagyi 304 E. 8th St. New York. Elvállal minden e szakmába vágó munkák köszörülését és javítását.

Mrs. KLEIN Étterme és Kávéháza 257 Springfield Ave, NEWARK, N. J. A newarki szocialisták kedvelt találkozó helye.

Péter Lajos "Rákóczi Hall"-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Étterme. 4-ik utca 197, New York.

Ugyes magyar szülésznő Jergler Paula Budapesten az egyetemten vizsgázott és a budapesti klinikán főbába volt.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY 629 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

TULY az egyedüli magyar FÉNYKÉPÉSZ NEWARKON, N. J. 4 West Street. Telephone 4537 J. Newark, N.J.

Legfinomabb kivitelű fényképek tucatja \$2-től feljebb. Nyitva vasár- és ünnepnapokon is.

HAJÓJEGYET VASÁRNAPONNYITÓ KÜLDENI LEGSZEBB ÉS LEGTÁRSAS KISS EMIL BANKÁR ÉS ÉRTÉKTARTÓ

Bevandorlók figyelmébe ajánlom LIBERTY Szálloda 49 MERCER ST., Newark, N. J.

ÁRPÁD Szálloda 431 E. 6th St., New York, City. magyar bor és sör csarnok, kávéház és éttermet.

"ATTILA HALL" 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok.

FÉRFI-SZABÓ mérték után készít elsőrendű öltönyöket. Tisztítás. Vasalás. J. BENO 227 LAFAYETTE AVE. ST. LOUIS, Mo.

Dr. BIEBER E. LAJOS magyar fogorvos 383 E. 8th Street New York. Ave. C és D között

JOS. BERLOCK FÉRFI SZABÓ 1118 Thirteenth Ave. East Oaklnd. Ca

Magyar Gyógyszertár a keleti oldalon ROTH SAMUEL 125 Ave. A, cor. 8th St., New York.

Bevandorlók figyelmébe ajánlja csinosan berendezett tiszta és jutányos áru SZOBÁIT ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. NEW YORK.

Mindig kéznél legyen. Dr. RICHTER-féle Anchor Pain Expeller. Ezzel könnyen megóvhatja magát Rheuma, Idegbántalom, Neuralgia, Köszvény, meghülés és hátfájadalom legcsökönnyesebb eseteitől.

Divatos Cipők olcsó árban kaphatók a "UNION SHOE CO."-nál. Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

FINTA MIHÁLY, BORBÉLY ÉS FODRÁSZ New York. 516 E. 6th Street,

BATHÓ ISTVÁN ELSŐRENDŰ BORBÉLY- ÉS FODRÁSZTEREM 544 E. 6th Street, New York.

Empire Opera House ÉTTEREM, KÁVÉHAZ ÉS BORZOZÓ 52-54 Second St., Passaic, N. J. Három nagy terem szimulodások, bálók, lakodalmak és gyűlésekre.

HAJÓ VAGY VASÚTI JEGYET VÁSÁROLNI AZ ÖSSZESEN VONATOKRA... DEUTSCH BROS BANKÁROKHOZ 319 E. HOUSTON ST. NEW YORK.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET mindennemű hazai hangszerekről. Jos. Pokorny 227 Ave. A, New York.

Dr. S. Goldman HAZAI MAGYAR ORVOS volt ezás. és kir. katoniorvos. 406 Grand St., Pittsburg, Pa.

DR. S. S. KOHN MAGYAR ORVOS Lakasa 13th Street. Rendelőirodaja 208 Soutard St. St. Louis, Mo.

TAUB VILMOS magyar órá és ékszerész. Mindennemű hazai órák és aranyemlék javítását jótállás mellett elvállalja.

31 Ave. B, Near 3rd St. NEW YORK. Mindennemű LATSZEREK raktáron Nagy képes árjegyzék úgy vidékre, mint helyben ingyen megküldtetik.

"SZABADSÁG" vendéglő és étterem NEW YORK. 512 E. 6th St. MAGYAR ÉTTEREM ÉS KÁVÉHAZ GYÜLÉSTEREM.